

Passitusjärjestelmän asiakastestausohje

Tämä ohje on tarkoitettu niille Tullin asiakkaille, jotka hakeutuvat passitusjärjestelmän sanomaliikenteen asiakkaiksi. Ohjeessa esitetään testausprosessin eteneminen teknisestä testauksesta sanomaliikenteen aloittamiseen.

Yrityksen, joka aikoo antaa ilmoituksia passitusjärjestelmään sanomaliikenteen kautta, tulee suorittaa hyväksytysti asiakastestaus tullin kanssa. Kun yritys hakee Tullilta lupaa yksinkertaistetun menettelyn käyttöön, on hyväksytty asiakastestaus yksi luvan myöntämisen edellytyksistä.

Sanomaliikenne edellyttää joko operaattorivälitteistä tietoliikenneyhteyden tai suoran sanoma-asioinnin käyttöä. Yrityksen tulee täyttää ”Hakemus sanoma-asiointiin Tullissa” (tullilomake nro 934s_15).

1. Testauksen vaiheet ja aikataulu

Testauksella varmistetaan, että tietoliikenneyhteydet toimivat ja että yrityksen lähettämät sanomat ovat tullin määritysten mukaisia. Testauksessa pyritään varmistamaan, että yritys pystyy vastaanottamaan kaikki tullilta lähtevät vastaussanomat sekä osaa toimia niiden edellyttämällä tavalla. Testauksen tavoitteena on, että yritys lähettää mahdollisimman virheettömiä sanomia siirtyessään tuotantoon. Asiakastestaus tapahtuu tullin asiakastestiympäristössä.

Saatuun yrityksen hakemuksen sanoma-asiointiin Tullissa, Tullin Sähköisen palvelukeskuksen asiakastestaaaja on yhteydessä yritykseen sopiakseen testausaikataulusta. Valtuutetun lähettäjän ja valtuutetun vastaanottajan asiakastestaukseen varataan aikaa kaksi viikkoa. Yrityksen tulee sitoutua sovittuun testausaikatauluun. Mikäli yritys ei pysy sovituksessa aikataulussa, testaus joudutaan keskeyttämään ja sopimaan uusi, myöhempi testausaikataulu.

Suoran sanoma-asioinnin osalta yrityksen tulee suorittaa erillinen tekninen yhteydentestaus. Teknisen yhteyden testauksen testitapausten suorittamisella pyritään varmistamaan, että asiakkaan ohjelmisto on yhteensopiva Tullin suoran sanoma-asioinnin web service –palvelun kanssa. Koska web service toimii kuljetuskerroksena passitusilmoituksille, yhteyden tekninen toimivuus pyritään varmistamaan erikseen ennen sovellussanomilla tehtävää testausta. Jos yritys käyttää sanoman välitykseen jo aiemmin suoran sanoman asioinnin kautta toimivaa tahoja, on teknisen yhteyden testaaminen vapaaehtoista. Tarkemmat teknisen yhteyden testausohjeet lähetetään yritykselle testausajan sopimisen yhteydessä. Yritys voi halutessaan tässä yhteydessä ottaa käyttöönsä myös suoran sanoma-asioinnin sanomatiedotepalvelun.

Valtuutetun lähettäjän osalta asiakastestaus koostuu teknisestä testauksesta ja käyttöönototestauksesta. Valtuutetun vastaanottajan osalta asiakastestaus koostuu teknisestä testauksesta. Halutessaan valtuutettu vastaanottaja voi suorittaa myös vapaaehtoisen käyttöönototestauksen. Tekninen testaus suoritetaan tullin laatimalla testimateriaalilla. Tulli toimittaa yritykselle tarvittavat testitunnukset ja testitapaukset tarkempine ohjeineen. Käyttöönototestaus suoritetaan yrityksen omalla materiaalilla. Tullin asiakastestaaaja informoi yrityksen yhteyshenkilöä testauksen aikana ilmenneistä virheistä, jotka yrityksen tulee korjata.

2. Testauksen hyväksyminen ja tuotannon aloitus

Tullin asiakastestaaja ilmoittaa yritykselle testauksen hyväksymisestä. Yksinkertaistetun luvan myöntämisen yhteydessä Tullin lupahenkilö sopii yhdessä yrityksen kanssa tuotannon aloituspäivästä. Yritys voi aloittaa tuotannon sanomaliikenteen sovittuna päivänä.

3. Operaattorivälitteisessä sanoma-asioinnissa toimivan yrityksen siirtyminen suoraan sanoma-asiointiin

Suora sanoma-asioinnin käyttöönotto edellyttää tullin asiakkaalta muutoksia, mikäli asiakas on aikaisemmin käyttänyt operaattorivälitteistä sanoma-asiointia. Jos yritys haluaa ryhtyä käyttämään operaattorivälitteisen sanoma-asioinnin sijaan suoraa sanoma-asiointia, yrityksen tulee toimittaa Tullille hakemus sanoma-asiointiin Tullissa (tullilomake nro 934s_15).

Siirtyminen suoraan sanoma-asiointiin edellyttää hyväksytysti suoritettua asiakastestausta Tullin kanssa. Aiemmin operaattorivälitteisessä sanoma-asioinnissa toimineen yrityksen siirtyessä suoraan sanoma-asiointiin, yrityksen on suoritettava mahdollinen tekninen yhteydentestaus ennen asiakastestausta sovelluslomalla (ks. kohta 1). Koska suorassa sanoma-asioinnissa käytetään XML-muotoisia sanomia, myös kaikkien passituksessa aiemmin operaattorin kautta toimineiden yritysten, jotka siirtyvät suoraan sanoma-asiointiin tulee suorittaa tekninen testaus. Erillistä osaamista mittaavaa yrityksen omalla materiaalilla suoritettavaa rinnakkaistestausta ei tehdä, jos yritys on toiminut aiemmin passituksen sanoma-asioinnissa.

Asiakastestaukseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja. Asiakastestaukseen varataan aikaa tullin kanssa seuraavasti:

- Tekninen yhteyden testaus (vain uusille sanoman välittäjille), 1 viikko
- Testaus joko Tullin testimateriaalilla tai omalla materiaalilla, yhteensä maksimissaan 3 viikkoa

Siirtyessä suoraan sanoma-asiointiin, yrityksillä on käytössään jo huomattava määrä omaa materiaalia, yritys voi valita käyttääkö valtuutetun lähettäjän osalta teknisessä testauksessa tullin teknisiä testitapauksia vai omaa materiaaliaan. Valtuutetun vastaanottajan sanomissa on käytettävä Tullin tarjoamaan teknistä testausmateriaalia.

Omalla materiaalilla testattaessa yritys valitsee 5-10 omaa jo tuotantoympäristössä tehtyä passitusilmoitusta, jotka yritys lähettää suoran sanoma-asioinnin kautta XML-muotoisena tullin asiakastestiympäristöön. Ennen testausta yrityksen tulee ilmoittaa Tullin asiakastestaajalle niiden passitusilmoitusten tuotannon MRN-numerot, jotka se aikoo lähettää asiakastestiin. Valitessaan testitapauksia yrityksen on huolehdittava, että oman materiaalin tietosisältö kattaa yrityksen toiminnan.

Testitapauksia valittaessa yrityksen tulee huomioida seuraavat asiat:

- Asiakastestiympäristössä käytettävät tunnistetiedot on sovittava erikseen asiakastestaajan kanssa ennen testausta
- Tullin asiakastestaaja toimittaa yritykselle asiakastestissä käytettävän vakuuden viitteen, varaston tunnisteen sekä lähtötoimipaikan koodin
- Esimerkkitoimijat, toimipaikat
- Yksinkertaistettu menettely ja normaalimenettely
- Tuotannon FIRU-alkuiset EORI-numerot eivät toimi testiympäristössä
- Kaikki tuotannossa käytössä olevat varastotunnisteet ja toimijan tunnuksen jatko-osat eivät toimi sellaisenaan testiympäristössä
- Tietyle varastolle tallennettu lähtötoimipaikka voi olla testiympäristössä eri kuin tuotannossa
- Edeltävän toiminnon/menettelyn koodeja SUM, 10, 21, 22, 23 ja 31 käytettäessä tulee käyttää ainoastaan testiympäristöön luotuja MRN-numeroita

Tietosisällössä huomioitava lisäksi:

- Vähintään yhdellä ilmoituksella on annettava edeltäväksi menettelyksi koodi 00
- Korjaavan ilmoituksen antaminen
- Sensitiiviset tavarat
- Usean tavaraerän ilmoittaminen
- Edeltävänä toimintona AREX sekä ELEX (huomio! Asiakastestaaja antaa MRN:n ja tavaraerän numeron)
- Usean edeltävän toiminnon ilmoittaminen
- Usean liiteasiakirjan ilmoittaminen
- Kuljetusvälineen kansallisuus lähettäessä
- Lentokuljetukset: kuljetuksen viitenumero
- Tavara on kontissa
- Usean kontin tunnuksen ilmoittaminen
- Pakkaukset: pakattu, irtotavara, kappaletavara ja useita pakkauslajeja
- Erityismaininnan ilmoittaminen
- Rajatoimipaikka
- Sinetti ja usean sinetin ilmoittaminen

Seuraavien tietojen esiintyminen sekä otsikko- että tavaraerätasolla:

- Lähetys- ja määräämä
- Lähettäjä
- Vastaanottaja

Jos yritys aikoo ilmoittaa sanomilla myös turvatiedot, tulee testitapauksissa huomioida lisäksi seuraava tietosisältö:

- Kuljetusliikkeen ilmoittaminen

Seuraavien tietojen esiintyminen sekä otsikko- että tavaraerätasolla:

- Yhtenäisviite
- Alkuperäinen lähettäjä
- Lopullinen vastaanottaja
- Rahdin maksutapa

Tarkat sanomansisältökuvaukset löytyvät passituksen tietosisältöoppaasta: Yrityksille > Sähköinen asiointi > Sanomapohjainen asiointi > Sanomakuvaukset

Passituksessa on siirtymäaikana mahdollista käyttää samanaikaisesti sekä operaattorivälitteistä tietoliikenneyhteyttä että suoraa sanoma-asiointia. Siirtyessään operaattorin käytöstä suoraan sanoma-asiointiin yrityksen tulee huolehtia, että tarvittaessa myöhemmin lähetettävät vastaussanommat operaattorivälitteisesti lähetettyihin passitusilmoituksiin pystytään vastaanottamaan edelleen operaattorin kautta. Kun yritys ei tarvitse enää operaattorivälitteistä sanomaliikenneyhteyttä, yrityksen tulee ilmoittaa siitä tullin asiakastestaajalle. Asiakastestaaja sopii yhdessä asiakkaan kanssa operaattoriyhteyksien sulkemisen ajankohdasta.

Lisätietoja: PassitusTesti(at)tulli.fi